

Tájékoztató a szakdolgozatok készítéséhez a fejlesztőpedagógus képzés hallgatói számára

A szakdolgozat témájának kiválasztásáról

A téma kiválasztásakor célszerű arra gondolni, hogy feldolgozásra valóban érdemes legyen, mind a dolgozat írójának, mind az olvasónak mondjon valami újat. Olyan témát célszerű választani, ami után valóban érdeklődnek – hogy ne kényszerű, hanem intellektuális öröm legyen a témával való foglalkozás nem kevés ideje.

A téma szabadon választható a képzés témaköreiből. A PPK honlapján megtalálhatóak a képzésben részt vevő oktatók témaajánlásai, ezek általában témakör megjelölések, ezen belül a témavezetővel egyeztetve lehet konkrétabb témákat is kijelölni. A szakfelelős jóváhagyásával a fejlesztőpedagógia területén releváns más téma is feldolgozható. A téma megváltoztatható, ha indokoltnak látszik, de erről a korábbi konzulens is, az ELTE PPK Tanulmányi Irodát is tájékoztatni kell. A téma változtatást akkor is be kell jelenteni, ha a konzulens személye nem változik. A téma megváltoztatását jól gondolják meg, nehogy időzavarba kerüljenek.

A szakdolgozat konzulensének kiválasztásáról

A szakdolgozat konzulense minden olyan egyetemi oktató lehet, aki a képzésben részt vett, illetve aki a választott témának elismert aktív vagy nyugállományú egyetemi szakértője. A fejlesztőpedagógus képzés oktatóin kívül indokolt esetben külső konzulens is felkérhető, szükség esetén kettős vezetéssel, a külső konzulens személyét azonban előzetesen a képzés felelősével jóvá kell hagyatni.

A szakdolgozat témáját a konzulensnek el kell fogadnia, ezt aláírásával igazolnia kell.

A munkakapcsolat időbeli és szervezeti kereteit a dolgozat készítője és a hallgató közösen alakítják ki.

A szakdolgozattal kapcsolatos technikai teendőkről

A szakdolgozat témájának leadási határideje: a védés félévét megelőző (mintatanterv szerinti 3. félév) félév, őszi félévben október 15., tavaszi félévben május 15.

A szakdolgozat leadási határideje: (a védés félévében) őszi félév november 20 ill. április 20.

A határidő betartása szükséges ahhoz, hogy a bíráló véleményét a hallgató a záróvizsga előtt időben megismerhesse, hogy a védésre felkészülhessen.

A témabejelentő űrlap letölthető az ELTE PPK honlapjáról. Három példányt kell kitölteni, ebből egyet kell leadni a Tanulmányi Irodában, egy a konzulensé, egy a szakdolgozóé.

A szakdolgozat külalakja:

A/4-es papírra nyomtatva 2 példányban (1 példány kötve, 1 példány fűzve) kell beadni.

Egy oldal formai adatai: 12-es betűnagyság, 1,5 2-es sortávolság, minimum 26-28 sor, kb. 60 leütés/sor

A szakdolgozat belső elrendezése:

- üres oldal,
- a címloldal a következő adatokat tartalmazza:
az intézmény megnevezése (ELTE)

a képzés jellege (fejlesztőpedagógus szakirányú továbbképzés)
 a dolgozat címe
 a készítő neve
 a konzulens neve
 a beadás helye, éve

- tartalomjegyzék
- a szakdolgozat fejezetei a tartalomjegyzékben meghatározott sorrendben és azonos címmel
- irodalomjegyzék, a felhasznált irodalom
- mellékletek.

A szakdolgozat terjedelme: 30-50 oldal.

A szakdolgozatok felépítéséről

I. fejezet: A témaválasztás indoklása, a dolgozat célja

Ha a szerző valamilyen pedagógiai, pszichológiai jelenség, folyamat leírására vállalkozik, a vizsgálandó problémát legcélszerűbb kérdés formájában megfogalmazni.

Ha összefüggéseket is kíván vizsgálni, akkor itt kell közölni a hipotézis/eket, azaz a feltételezés/eket az összefüggés tartalmára, irányára, erősségére vonatkozóan.

II. fejezet: Elméleti bevezető – A szakirodalom áttekintése

Ebben a részben az I. fejezetben pontosan megjelölt kérdéshez, hipotézishez kapcsolódó szakirodalom problémacentrikus bemutatására kerül sor.

Fontos, hogy az áttekintett szakirodalmat ne mozaikszerűen, egymás után ismertessük, hanem a problémá(k)hoz kapcsolódóan összerendezetten tekintsük át, a különböző szerzők gondolatait egymással is vessük össze.

Fontos – a tudományos etika kívánalma –, hogy más szerzők gondolatait hivatkozással vegyük át. Ha csak tartalmi hivatkozás történik, akkor elegendő a könyv, tanulmány egészére hivatkozni, ha szó szerint idézünk, akkor az oldalszámot is meg kell adni, és a hivatkozott rész „” jel közé kerül.

A hivatkozás formája a szokásos hivatkozási formák közül szabadon választható, a szakdolgozatban belül egységes megoldást kell alkalmazni (pl. jegyzetek és hivatkozásjegyzék). Ajánlott forma: szövegben (szerző(k) évszám), irodalomjegyzékben: szerző(k) (évszám): cím, megjelenés helye, kiadó. Internetes hivatkozás esetén honlapcím, letöltés ideje.

A plágium – szó szerinti hivatkozás elkerülése érdekében az elektronikusan rendelkezésre álló anyag „időleges beillesztését” a saját szövegünkbe el kell kerülni. Plágiumnak minősül az átírt szöveg is – tartalmilag és a mondat struktúrájában azonos szöveg, bizonyos szavak szinonimával való kicserélésével. Plágium esetén a szakdolgozat nem elfogadható, és fegyelmi eljárást vonhat maga után.

III. fejezet : A kutatás körülményei, módszerei

A fejezet elején kerülnek megfogalmazásra a kutatás kérdései, hipotézisei:

- Ha a szerző valamilyen pedagógiai, pszichológiai jelenség, folyamat leírására vállalkozik, a vizsgálandó problémát legcélszerűbb kérdés formájában megfogalmazni.
- Ha összefüggéseket is kíván vizsgálni, akkor itt kell közölni a hipotézis/eket, azaz a feltételezés/eket az összefüggés tartalmára, irányára, erősségére vonatkozóan.

Ebben a fejezetben kerül sor az anyaggyűjtés helyszínének bemutatására, a résztvevők számának és jellemzőinek ismertetésére, a kutatás időtartamának közlésére.

Fontos! A személyiségi jogok tiszteletben tartása miatt személyek, intézmények nevét csak abban az esetben adhatjuk meg, ha ezt az intézmény kifejezetten igényli (pl. jó gyakorlat bemutatása miatt), egyéb esetekben javasolható helyettesítő megoldások: körülírás, rövidítések, jelek alkalmazása.

A leggyakoribb anyaggyűjtési, kutatási módszerek:

- megfigyelés,
- szóbeli és írásbeli kikérdezés, kérdőív,
- tanulói feladatok, fejlesztő foglalkozáson alkalmazott módszerek dokumentálása

IV. fejezet: Az adatok bemutatása, elsődleges elemzése

Az anyaggyűjtés eredményeként kapott adatok rendezett bemutatása, nagyon gyakran táblázatok, grafikonok stb. segítségével.

Az elemzés azt jelenti, hogy visszanyúlunk a kiinduló kérdés/ek/hez, hipotézis/ek/hez, és azzal (azokkal) összevetjük a kapott adatokat.

Ha a hipotézisünk vagy valamelyik hipotézisünk nem igazolódik, az is eredmény, tehát leírandó, a dolgozat értékét nem az igazolható hipotézisek adják, hanem az elvégzett munka színvonala.

V. fejezet: Összegezés

A szakirodalom összevetése a saját adatainkkal; tartalmi, a fejlesztőpedagógiai gyakorlatra vonatkozó vagy kutatómódszertani következtetések levonása.

Bibliográfia

A szakdolgozatban hivatkozott valamennyi szakirodalmat tartalmazza ABC sorrendben a szerző (tudományos fokozat nélkül).

Mellékletek

Minden benne lehet, ami segíti a dolgozat megértését, ami kiegészítő információkat tartalmaz a kutatás körülményeiről, módszereiről, vagy bármi, amit fontosnak tartanak közölni, bemutatni. Azok a táblázatok, grafikonok, amelyek a főszöveg olvasását segítik, különösen azok, amelyeket az olvasó a megértéshez használ, a főszövegbe illesztendők.

Néhány gondolat a dolgozatkészítés javasolt menetéről

Erőteljesen javasolható a szakirodalmi tájékozódás minél előbbi megkezdése, mert csak az így szereshető ismeretek birtokában lehet pontosan megfogalmazni saját kérdéseinket, hipotéziseinket.

A szakirodalom feldolgozása során a pontos jegyzetelésre, különösen a bibliográfia pontos rögzítésére érdemes gondot fordítani, nehogy írás közben derüljön ki, hogy nem tudjuk egy-egy gondolat, idézet pontos lelőhelyét.

Ha a dolgozat témájával kapcsolatban bármikor, bárhol eszünkbe jut egy akkor jónak tartott gondolat, azonnal rögzítsük. Ha ezt nem tesszük meg, előfordulhat, hogy csak az marad meg bennünk, hogy volt egyszer egy fantasztikus gondolatunk.

Lehetőleg minél előbb kezdjünk el gondolkodni azon, hogy a témával kapcsolatos szerteágazó tudásunkból mi az, ami beleillik a dolgozatba, hogy világos legyen a gondolatmenet. Nyugodjunk bele, hogy nem írhatunk bele mindent a dolgozatba, amit a témáról tudunk. A védés során ezekre még fény derülhet!

Ha lehet, ne írjuk a szakdolgozatot az utolsó percig. Jó lenne időt adni magunknak arra, hogy az első változaton még módosítani tudjunk. Mindig van mit...

A szakdolgozat értékeléséről

Az értékelés szempontjai:

- a kiválasztott kutatási probléma jelentősége, a gyakorlati hasznosság a fejlesztőpedagógusi tevékenység során
- a hallgató szakirodalmi tájékozottsága
- a kutatási módszerek alkalmazása, a fejlesztőmunka pontos dokumentálása
- az adatok és az elemzés, a következtetések kapcsolata
- a szaknyelv alkalmazásának színvonala
- a dolgozat szerkezete, belső arányai
- a dolgozat stílusa, helyesírás.

A dolgozat bírálója – ha ezt indokoltnak látja – természetesen egyéb szempontokra is kitérhet. Erről célszerű lenne a dolgozat írása előtt, közben tájékozódni.

A szakdolgozat értékelése szövegesen és érdemjeggyel történik, és három példányban készül el. Az egyik példányt a hallgató kapja meg. A bírálat megfogalmaz az erősségeken túl esetleges hiányosságokat, és a védés során kifejtendő kérdéseket. Érdemes ezeket alaposan átgondolni, és a korrigálható hibákat a védésre kijavítani (pl. fel nem dolgozott fontos adatok).

Elégtelen szakdolgozat esetén a kijavításról, átdolgozásról a konzulens határoz. A dolgozat konzulense és bírálója azonos személy is lehet. A hallgató csak elfogadott szakdolgozat esetén bocsátható záróvizsgára.

A szakdolgozat védéséről

A szakdolgozat védeése a szakvizsgára felkészítő képzés egyik zárókövetelménye, és a záróvizsgán kerül sor rá.

A szakdolgozat védeése két részből áll:

- a hallgató rövid előadásban bemutatja dolgozatát;
- a bizottság tagjai kérdéseket tesznek fel a témával kapcsolatban.

A bizottság a szakdolgozat védeését a következő szempontok szerint értékeli:

- a szakdolgozat bemutatásának színvonala, a hallgató áttekintő és összegző képessége, a szaknyelv használata;
- a feltett kérdésekre adott válaszok szakszerűsége;
- mind a dolgozatban, mind a rögtönzött válaszokban előforduló esetleges hibák, tévedések felismerése, korrekciójuk módja.

Eredményes, örömteli munkát kívánunk!

Budapest, 2017. 10. 19.

Dr. M. Nádasi Mária írásának felhasználásával készítette
Dr. N. Kollár Katalin